

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВАКЦИНАЦІЇ В УКРАЇНІ

Анна Іванівна ТЕРЕЩЕНКО,

*Сумська філія Харківського національного
університету внутрішніх справ*

За останні роки пандемія коронавірусного захворювання (COVID-19) сильно вплинула на життя сімей та їхніх дітей – системи охорони здоров'я перевантажені, рух між кордонами обмежується, а школи та підприємства призупиняють роботу. Згідно науково підтвердженим дослідженням, вірус передається від людини до людини краплинним та контактним шляхами. Тобто через дрібні часточки, які виділяються з носа або рота хворого на COVID-19 під час кашлю або чхання. Ці краплі розповсюджуються на відстань близько метра від хворого і можуть потрапляти на слизові оболонки очей, носа та рота іншої людини, яка знаходиться поруч. Також краплі, що містять вірус забруднюють предмети і поверхні. З чого можна зробити висновок, що для оточуючих людей хворого існує значний відсоток загрози інфікуватися через дотик до таких предметів або поверхонь, а потім до очей, носа чи рота.

Слід зазначити, що вірус не передається повітряним шляхом. Це означає, що він не здатен переноситись потоками повітря на великі відстані від хворої людини. Вірус може переміщуватись на відстань понад метр у часточках аерозолі, але такий аерозоль утворюється лише під час виконання специфічних медичних процедур. [1]. За весь час пандемії в Україні захворіли 3 427 827 осіб, одужали від коронавірусу 2 920 714 людей, від ускладнень ковіду померли 85 414 українців.

Згідно наших спостережень, з кожним днем ситуація з захворюваністю на COVID-19 в середині держави погіршується. Як наслідок все частіше на просторах засобів масової інформації висвітлюються повідомлення і заклики до вакцинації проти COVID-19. Розглянувши детально настрої суспільства можемо стверджувати, що зміна санітарного положення в Україні розділила суспільство на 2 групи, які дотримуються двох різних поглядів: першу групу представляють люди, які пройшовши курс вакцинацій не обмежені у відвідуванні торгових центрів, кінотеатрів та інших публічних місць та друга група, представники якої з власних поглядів відмовляються вакцинуватися проти COVID-19. Наразі в Україні вакцинують наступними препаратами, схваленими Всесвітньою організацією охорони здоров'я

- AstraZeneca (в т.ч. SKBio);
- Coronavac/Sinovac-Biotech;
- Comirnaty/Pfizer-BioNTech;
- Moderna. [2].

Ситуація, що виникла в світі з вибухом пандемії COVID-19, і вплинула на людство змусила уряди численних держав замислитися щодо обґрунтування та правомірного врегулювання вакцинації громадян. Про баланс приватного та публічного інтересу здебільшого заговорили у зв'язку з практикою Європейського Суду з прав людини, де практично в усіх рішеннях зустрічається така юридична формула як «баланс інтересів». Для сучасної держави важли-

вий постійний, безперервний пошук балансу інтересів [3, с. 226]. Конституцією України загально затверджено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. В Україні була прийнята низка законів, що визначають зобов'язанням громадян України піклуватися про своє здоров'я шляхом проходження профілактичних медичних обстежень або вакцинувань, а саме Закон України «про основи законодавства України про охорону здоров'я», Закон України «про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Закон України «про захист населення від інфекційних хвороб». До того ж від 11.03.2020 у зв'язку з загостренням ситуації на території України Кабінет Міністрів України оприлюднив постанову «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» вирішено установити на усій території України карантин, заборонивши: відвідування закладів освіти її здобувачами; проведення всіх масових заходів, у яких бере участь певна кількість осіб, крім заходів, необхідних для забезпечення роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Також владою було прийнято низку рішень щодо обмеження роботи контрольно-пропускних пунктів та запроваджено нові підходи та санкції щодо притягнення осіб до відповідальності за порушення карантинних заходів. [4]

Вказані в постанові Кабінету Міністрів України обмеження для суспільства є обґрунтованими, так як згідно з ратифікованою в 1997 році Конвенцією «Про захист прав людини і основоположних свобод» під час війни або іншої суспільної небезпеки, яка загрожує життю нації, будь-яка Висока Договірна Сторона може вживати заходів, що відступають від її зобов'язань за цією Конвенцією, виключно в тих межах, яких вимагає гострота становища, і за умови, що такі заходи не суперечать іншим її зобов'язанням згідно з міжнародним правом. [5]

Особливої уваги, ми вважаємо, заслуговують випадки звільнення працівників через відмову вакцинації проти COVID-19. Звільнення працівників регулюється кодексом законів про працю України, статтею 40 якого зазначено, що працедавець або уповноважений орган може розірвати строковий або трудовий договір на невизначений строк у випадку виявленої невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі внаслідок недостатньої кваліфікації або стану здоров'я, які перешкоджають продовженню даної роботи, а так само в разі відмови у наданні допуску до державної таємниці або скасування допуску до державної таємниці, якщо виконання покладених на нього обов'язків вимагає доступу до державної таємниці (п.2) або ж встановлення невідповідності працівника займаній посаді, на яку його прийнято, або виконуваній роботі протягом строку випробування (п.11). [6]

Отже, на сьогодні правове регулювання випадків що пов'язані з вибухом пандемії COVID-19 є загально дискусійною темою не лише серед провідних юристів України але й є справжнім викликом для всього суспільства, так як значні обмеження в правах і свободах людини все більше потребують правового обґрунтування.

Список використаних джерел:

1. Що варто знати про covid-19 від 28.04.2020 URL: <https://phc.org.ua/news/scho-varto-znati-pro-covid-19>
2. Вакцинація від COVID-19 в Україні: оперативні дані за 19 липня 2021 року 20.07.2021 URL: <http://www.vin.gov.ua/koronavirus-operatyvna-informatsiia/38316-aktsynatsiia-vid-covid-19-v-ukraini-operatyvni-dani-za-19-lypnia-2021-roku-2>
3. Садикова Я. М. Принцип пропорційності в цивільному процесі // Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 23 листопада 2017 року). С. 226-228
4. Втручання в права людини під час пандемії, від 27.03.2020. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/vtruchannya-v-prava-lyudini-pid-chas-pandemiyi.html>
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод. Ратифікована Законом України № 475/97- ВР від 17.07.97. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show /995_004#Text
6. Кодекс законів про працю України / закон України № 322-VIII від 10.12.71 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>